

Naši likovniki in Jelovškova galerija

V prijetnem okolju športnih igrišč na Kodeljevem ždi Jelovškova galerija. V njej se od pomladi do pozne jeseni vrstijo likovne razstave akademskih likovnikov in amaterjev; slednji so se letos vključili v KUD Vide Pregarc, kjer želijo v povezavi s poklicnimi slikarji in kiparji organizirano napredovati v likovnem ustvarjanju.

Da bi še okrepila kulturno dejavnost in privabila nove obiskovalce, je občinska ZKO pred otvoritvijo vsake likovne razstave priredila krajši umetniški program, večinoma s priznanimi glasbeniki.

Letos so se sredi aprila najprej predstavili mladi likovni ustvarjalci, nato pa akademski slikar Janez Gruden. V maju sta razstavljal akademski slikar Janez Kovačič in Vladimir Pirnat. Akademski slikar Izidor Urbančič je razstavljal v juniju, za njim pa člani društva ljubljanskih samorastnikov. Med počitnicami je bila v juliju razstava akademskih slikarjev naše občine in nato akademskega slikarja Zdenka Huzjana, konec avgusta pa je razstavljal akademski slikar Leon Koporc. Bežigraske likovniki, s katerimi naši razstavljalci izmenjujejo razstave, so pripravili razstavo v septembru. Sledila je skupinska razstava treh akademskih slikarjev: Staneta Kumarja, Tomaža Kvasa in Jožeta Trpina. Kot prijetna sprememba je delovala prva razstava naših fotografov. Od 24. oktobra do 1. novembra sta razstavljal akademski kipar Stane Jarm in kot prvi razstavljač iz zamejstva akademski slikar Vlado Klanjšček. Nazadnje je v začetku novembra razstavljal amaterska skupina naših likovnikov.

V umetniškem programu so nastopili: sopranistka Ileana Bratuž-Kocjan, tenorist Mitja Gregorac, basist Jože Stabej, harmonikar Srečko Piškur, kitarist Igor Saje, član ljubljanske drame Branko Grubar, violinist Rok Klopčič, vokalni oktet ljubljanske železniške tovarne postaje Moste, vokalni oktet Gallus, učenci glasbene šole iz Most, violinist Tomaž Lorenz, violinist Janez Bokavšek, pianist Leon Engelman in pianistka Hedvika Čeh-Veronek, flavtist Tomaž Buh, kitarist Franc Kozole, pianistka Tatjana Šporar-Bratuž in vokalni kvintet Savski val. Nekateri med njimi so nastopili tudi dvakrat.

V Jelovškovi galeriji bodo gostovali likovniki do zgraditve doma občanov v Mostah. Potem bodo predvsem v njem imeli svoje — upamo — boljše prostore. Jelovškova galerija je namreč majhen razstaveni prostor, ki pozimi onemogoča razstave; tudi nekoliko odmaknjen je in marsikdo niti ne ve, kje je. Obiskovalcev je premalo in so tako kvalitetne razstave, ki jih ureja profesor Aladar Zahariaš, deležne premajhne pozornosti. Povprečno si namreč ogleda vsako razstavo le okoli 300 ljudi.

Ob prihodnjih razstavah bo treba izdajati vsaj skromne kataloge z najvažnejšimi podatki o razstavljalcih. Tudi obiskovalci so težili v svojih pripombah o tej pomanjkljivosti in je npr. ob razstavi akademskega slikarja Zdenka Huzjana nekdo pripisal: »Zakaj ni manjšega letaka s kratkim opisom njegovega slikarskega stila in smernic za razumevanje.« So pa tudi spodbudne misli: »Razstave v občini Moste-Polje nam delovnim ljudem veliko pomenijo.« (opazka 3. 10. 1978) ali: »Majhna galerija, a mnogo umetniških doživetij.« (6. 10. 78) itd.

Na koncu naj pripomnimo: Hvale vredno je, da se za razstave vedno bolj zanimajo delovne organizacije in krajevne skupnosti, ki prenašajo v svoja okolja posamezne razstave in tako omogočajo čimširšemu krogu delovnih ljudi in občanov, da si ogledajo umetniške stvaritve. Naj bi našle čimveč posnemačev!

M. Š.

● OBČINA MOSTE-POLJE IN PARTIZANSKI PEVSKI
ZBOR LJUBLJANA

MOČNO ZALEDJJE

Trinajst ali še več pevcev iz občine Moste-Polje poje v partizanskem pevskem zboru Ljubljana. Lepo število!

Zbor bo slavil aprila leta 1979 35-letnico svojega obstoja: 21. aprila leta 1944 je rojstni dan invalidskega pevskega zbora. Takrat je bil na pobudo Borisa Kidriča in Anteje Novaka z odlokom glavnega štaba ustanovljen pevski zbor pod vodstvom prof. Karla Pahorja, ki je izbral pevce med ranjenimi partizani v partizanski bolnišnici na Planini pod Kočevskim Rogom.

Ni še minil mesec, ko so pevci s svojo borbena pesmijo že nastopili med partizanskimi enotami. Kmalu je prešel meje osvobodjenega ozemlja in še pred kapitulacijo fašistične Nemčije nastopil v Italiji, kjer je pel zavezniskim misijam, borbem in ranjencem NOB ter tako prispeval pomemben delež k popularizaciji NOB med zavezniki.

Po osvoboditvi zbor nadaljuje svojo aktivnost in je doslej nastopil že okrog 2000-krat. Zbor poje na raznih prireditvah, komemoracijah, prireja posebne koncerte za odrasle in za mladi, nastopa v tovarnah in šolah ter že čisto na pogrebih nekdanjih partizanov. Sodeloval je v raznih partizanskih filmih. Nastopal je tudi na številnih sprejemih pred državnimi delegacijami in šefi držav ter pred tovarišem Titom.

Pozneje se je zbor preimenoval v partizanski pevski zbor. Mnogokrat je nastopal v tujini — tako v Romuniji, Bolgariji, Nemški demokratični republiki, na Nizozemskem, v Sovjetski zvezi, večkrat v Italiji, na Madžarskem, Poljskem in v Avstriji.

Vsakokratno gostovanje PPZ je preraslo kulturno obeležje in se mnogokrat spremenilo v manifestacijo prijateljstva do nove

Jugoslavije, ki je posrednica v boju za mir in enakopravnost med narodi. Izredno prisrčno je bil zbor sprejet med protifašističnimi bojevniki in našimi izseljenci. Istočasno je zbor seznanjal javnost s partizansko kulturo ter z bojem jugoslovanskih narodov. PPZ je bil tudi pobudnik več gostovanj različnih pevskih zborov iz drugih dežel v naši domovini.

Za RTV Ljubljana in za muzej narodne osvoboditve Slovenije je doslej PPZ posnel 16 gramofonskih plošč in okrog 200 pesmi na magnetofonske trakove.

Večina pevcev, ki so se vključili v pevski zbor med revolucijo ali po njej, so partizanski borci, aktivisti in invalidi NOB. Kot rezervni oficirji z visokimi čini so nekateri nosilci Partizanske spomenice 1941, mnogi pa so odlikovani z različnimi visokimi odlikovanji.

Častni predsednik PPZ je Edvard Kardelj in ob njem je še pet častnih članov, med katerimi sta dva narodna heroja.

Zbor je odlikovan z redom zasluga za narod I. stopnje, z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem, prejel je zlato odličje zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije, odlikovanje sveta svobode I. stopnje, Galusovo plaketo, Prešernovo nagrado, nagrado zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije, oktobrsko plaketo, plaketo zveznega združenja borcev NOV Jugoslavije ter še več drugih odlikovanj, priznanj in spominskih daril doma in na tujem. Najvišje priznanje pa je doživel, ko je sprejel tovariš Tito pokroviteljstvo nad koncertom in proslavo ob 25-letnici zbora. Zbor že vrsto let vodi priznani umetnik glasbeni pedagog in skladatelj partizanskih pesmi prof. Radovan Gobec, čigar zasluga je, da je zbor na taki ravni.

MARKO MARION

Pripis: Prispevek smo prejeli pred praznikom republike in preden so bile podeljene letošnje nagrade AVNOJ 1978. Med nagrajenci pa je tudi partizanski pevski zbor, ki je prejel to visoko nagrado s področja kulturno-umetniškega amaterizma. Tovarišu Marionu se zato še posebej zahvaljujemo za njegov prispevek in fotografijo, čestitkam nagrajencem pa se pridružuje tudi

UREDNIŠTVO NAŠE SKUPNOSTI

Eden prvih nastopov partizanskega pevskega zbora v Ljubljani

Proslava in razstava

V počastitev dneva republike je mladinska organizacija Zelena jama organizirala likovno razstavo. Predstavila sta se Edo Potočnik in Andrej Godeša. Ob otvoritvi so naši

ših krajanov. Sta jih zadržala mraz ali sneg? Jih ne zanima, kaj mladi delamo, kaj ustvarjamo?

Dragi starejši tovariši! Kardarki ste potrebovali

mladi kulturniki priredili proslavo.

Mladi smo vabila za proslavo in razstavo raznosili po vsej zeleni jami skoraj vsaka družina je bila obveščena. Vendar je prišlo le 12 starej-

pomoč, smo vam radi pomagali. Mi pa smo pripravili proslavo, in razstavo za vas, a vas ni bilo! Lahko vam je žal, bilo je prijetno.

Besedilo D. Mihalič
slika A. Godeša

● JUBILEJNO SREČANJE PIONIRJEV —
DOPISNIKOV

Gorjupovi dnevi mladih

Zopet so se zbrali pionirji — dopisniki, tokrat že deseti. Za tri dni jih je sprejela bela Ljubljana, mesto heroj. Srečanju se je udeležilo več kot dvesto pionirjev in sto mentorjev. Pionirje so gostili njihovi vrstniki na svojih domovih, mentorji pa so imeli prenočišča v hotelu Ilirija. Tudi v naši občini je bilo 40 pionirjev. Na domove so jih sprejeli učenci osnovnih šol.

Naši gostje so se v petek 17. novembra skupaj z gostitelji v tiskarni Ljudske pravice seznanili z nastankom časopisa.

Naslednjega dne ob osmih je bil v festivalni dvorani svečan začetek srečanja, nakar je bila odprta razstava pionirskih glasil.

Predstavilo se je več kot 160 glasil iz vseh krajev Slovenije. Potem so se pionirji srečali z uredniki mladinske informatike ter si z njimi in mentorji izmenjali izkušnje, ki jim bodo koristile pri nadaljnjem delu. V festivalni dvorani pa so jim predavali o elektronskem novinarstvu (TV, radio) in o novinarskem pisanju in tisku. Po prostem popoldnevu so se ob 17. uri ponovno zbrali v festivalni dvorani, kjer je priredil oktet Gallus krajši koncert.

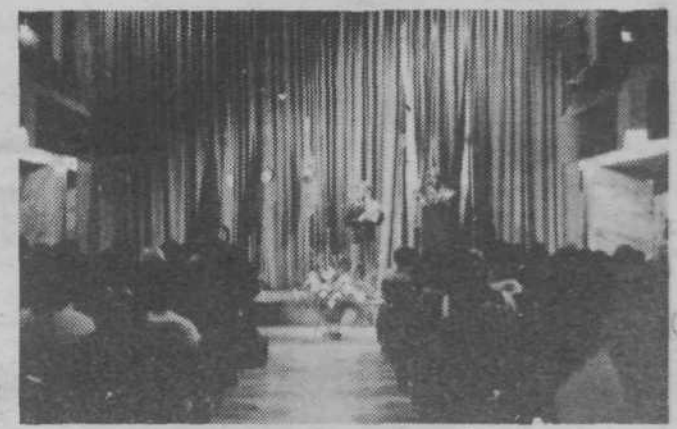
V nedeljo so se pionirji zbrali v povezavi s podelitvijo priznanj in nagrad za najboljša glasila in najprizadevnejše mentorje. Slavnostni govornik je bil Franc Šetinec,

sekretar CK ZKS. Dopisnikom je med drugim povedal: »Želim, da vztrajate pri svojem delu, želimo, da skozi pisanje, branje in učenje odkrivete lepote slovenskega jezika, torej tudi naših narodnostnih navad, običajev, da se tudi po tej poti približate zakladnici lepega, množici lepih knjig domačin in tujih avtorjev, kajti tako boste bogatili druge in sebe. Le delati je treba, delati in vztrajati. Če boste delali tako, potem boste že jutri dobri samoupravljavci, dobri delavci in nekateri med vami prav imenitni novinarji. Novinarstvo pa je odgovoren poklic, že zato, ker ljudje morajo biti obveščeni o vsem, če hočejo dobro gospodariti, če hočejo biti — in to hočejo — edini gospodarji svojega dela.«

Nato se je zvrstil kulturni program z recitacijami, baletom, plesi in nastopom telovadk TVD Partizan iz Šiške.

S to slovesnostjo je bilo jubilejno, deseto srečanje dopisnikov Slovenije sklenjeno in lahko rečemo, da je bilo uspešno. Nepozabno srečanje je prevevalo delovno ozračje, najmlajši pisci so lepo počastili spomin na velikega vzornika mladih novinarjev, prežgodaj umrlega Mitjo Gorjupa. Srečanje je namreč potekalo v njegov spomin, v spomin na velikega časnikarja.

ALEKS GREGORIČ

SLAVNOSTNI ZAČETEK GORJUPOVIH DNEVOV MLADIH V FESTIVALNI DVORANI. (Foto A. G.)

ŽIVILSKI KOMBINAT ŽITO
LJUBLJANA, n. sol. o.
Šmartinska c. 154

Opozarjamo potrošnike na širok asortiment proizvodov naših tozdogov:

- specialnih in trajnih vrst kruha,
- zmrznjenih jedi,
- različnih testenin,
- mehkega peciva in slaščic,
- namenskih in specialnih vrst moke,
- bombonov, čokolade in žvečilnih gumijev.

DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1979!

ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO

Poklicna obolenja in periodični pregledi

(NADALJEVANJE IN KONEC)
POTREBNI SO TUDI PERIODIČNI PREGLEDI DELOVNIH RAZMER

Pri kontroli mikroklimat v delovnih prostorih in pri fizikalnih merjenjih je treba upoštevati več časovnih obdobij.

1. Kontrola mikroklimat
 - a) redna kontrola: vsako sezono (najmanj 4-krat letno),
 - b) pri vsaki spremembi gradbene konstrukcije objekta,
 - c) pri vsaki zamenjavi in rekonstrukciji strojev, naprav, opreme,
 - č) pri uvedbi rekonstrukciji in popravilu ventilacije,
 - d) pri vsaki spremembi tehnološkega procesa in
 - e) ob izrednih stanjih in okvarah opreme in ventilacije.
2. Kontrola razsvetljave delovnih mest in prostorov
 - a) v prostoru, kjer ni prahu, dima: 2-krat letno,
 - b) v prostoru, kjer je prah in dim, vendar v mejah MKD (maksimalno dovoljene koncentracije po JUS standardu), 6-krat letno,
 - c) pri vsaki rekonstrukciji, ki menja osvetljenost prostorov z umetno ali naravno razsvetljavo.
3. Kontrola ropota in morebitnih vibracij
 - a) enkrat letno,
 - b) po vsakem remontu strojev in naprav, ki povzročajo ropot in morebitno vibracijo,

c) po vsaki gradbeni rekonstrukciji prostorov ali menjavi razporeda strojev in naprav v prostoru.

4. Higijenska kontrola plinskih mask in respiratorjev

- a) pri nabavi plinskih mask in respiratorjev ugotavljamo, ali odgovarjajo namenu,
- b) vsakodnevna namestitve, kjer je koncentracija plinov, par, dima in prahu nad MDK,
- c) enkrat tedensko kontrola na delovnih mestih, kjer maske uporabljajo le občasno,

č) vsakodnevna kontrola evidence o uporabi mask, izolirajočih aparatov ali samorešilcev.

5. Kontrola osebnih zaščitnih sredstev

- a) kontrola uporabnikov pri vsakem obhodu podjetja,
- b) kontrola izobrazbe po načrtu,
6. Onesnaženje s plini in aerosoli
 - a) kemična analiza zraka mora biti kontinuirana povsod, kjer obstaja nevarnost pred onesnaženjem, sodobna tehnika pa omogoča avtomatsko registracijo koncentracije

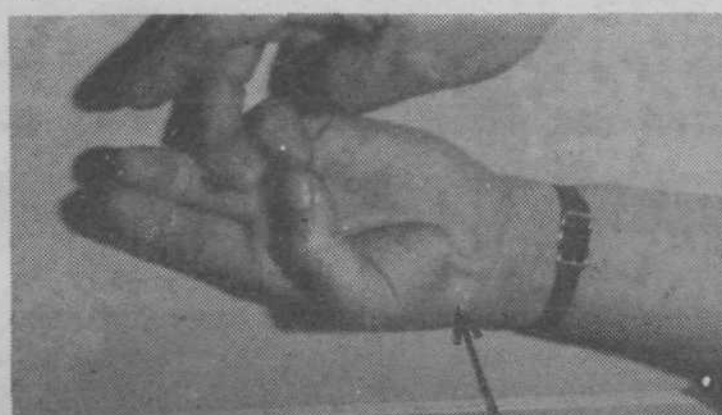
škodljivih plinov (npr. SO₂),

b) število vzorcev za analizo zraka; je odvisno od števila eksponiranih ljudi, strupenosti plina, ki ga preiskujemo, tehnološkega procesa, umetne ventilacije, klimatskih razmer, teže dela, časa ekspozicije itd. in je najbolje, da v takih primerih iščemo pomoč strokovnjakov, ki se ukvarjajo s to problematiko.

7. Orientacijsko analizo zraka je treba opraviti

- a) pri uvajanju ali spremembi tehnološkega procesa, pri katerem lahko pričakujemo onesnaženje zraka,
- b) v vseh primerih, ko med tehnološkim procesom vemo, da bo prišlo do onesnaženja atmosfere, če ne obstaja avtomatska registracija onesnaženja,
- c) po prestanku dela ali po izmeni delovnega režima, pri okvari ventilacijskih naprav,
- č) pri prvem merjenju onesnaženja zraka zaradi utajevanja obremenitve atmosfere s škodljivimi substancami, najmanj 15 dni v vsaki sezoni na vsake 2 meseca celoten čas,
- d) pri redni kontroli onesnaženja zraka v vsaki sezoni najmanj 5 dni po dva vzorca med vsako izmeno. Priporočajo, da opravimo analize dve uri po pričetku dela in pred koncem izmene.

dr. BORIS MOŠKON

Poklicno obolenje levega zapetja zaradi intenzivnega monotonega dela, ki je trajalo neprekinjeno več let. Obolenje ni tako redko. Na sliki je viden defekt propadajoče mišice, leva roka pa je brez vsake moči. Stanje pred operacijo. (Originalna slika, foto: Stane Robida)